

**WYROK Z DNIA 27 LUTEGO 2003 R.
WK 2/03**

Jakkolwiek zarówno art. 335 k.p.k., jak i art. 387 k.p.k. normują instytucje „dobrowolnego poddania się odpowiedzialności karnej”, to należy zwrócić uwagę na to, że w odróżnieniu od art. 387 k.p.k., który umożliwia wymierzenie oskarżonemu – po stosownym uzgodnieniu – „określonej kary lub środka karnego”, art. 335 k.p.k. dopuszcza jedynie „wymierzenie kary z zastosowaniem nadzwyczajnego jej złagodzenia, orzeczenie środka karnego wymienionego w art. 39 pkt 1–3, 5–8 Kodeksu karnego, odstąpienie od wymierzenia kary lub warunkowe zawieszenie wykonania kary”.

*Przewodniczący: sędzia SN płk J. Steckiewicz
(sprawozdawca).*

Sędziowie SN: płk W. Błuś, płk A. Kapłon.

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: ppłk J. Żak.

Sąd Najwyższy w sprawie Rafała L., skazanego za popełnienie przestępstwa określonego art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 lutego 2003 r. kasacji na korzyść, wniesionej przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego od wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w W. z dnia 27 marca 2002 r.

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Wojskowemu Sądowi Garnizonowemu w W. do ponownego rozpoznania (...)

Uzasadnienie:

Wnosząc do Wojskowego Sądu Garnizonowego w W. akt oskarżenia przeciwko Rafałowi L, któremu zarzucono popełnienie przestępstwa określonego w art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., prokurator dołączył do niego – za zgodą oskarżonego – wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k. We wniosku tym postulowano skazanie Rafała L. na karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, każda po 10 złotych.

Po skierowaniu sprawy na posiedzenie Wojskowy Sąd Garnizonowy w W. wyrokiem z dnia 27 marca 2002 r., uznał oskarżonego Rafała L. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i orzekł wnioskowaną karę. Wyrok ten uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść skazanego, na podstawie art. 521 k.p.k. w zw. z art. 657 § 1 k.p.k., wniósł Naczelny Prokurator Wojskowy, zarzucając: „rażącą obrazę prawa procesowego, a to art. 343 § 5 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez uwzględnienie wniosku prokuratora i wymierzenie oskarżonemu kary 20 stawek dziennych grzywny po 10 złotych każda, podczas, gdy – działając w ramach art. 335 § 1 k.p.k. – sąd uwzględnić mógł tylko wniosek o orzeczenie kary z nadzwyczajnym złagodzeniem, odstąpienie od jej wymierzenia lub warunkowe zawieszenie wykonania, albo też poprzestanie na orzeczeniu środka karnego, o jakim mowa w art. 39 pkt 1–3, 5–8

k.k., nie mógł zatem akceptować swoistej «ugody» i uznając, że nie zachodzą podstawy do orzekania na posiedzeniu powinien sprawę rozpoznać na zasadach ogólnych (art. 343 § 5 k.p.k.)”, i postulował uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi Garnizonowemu w W.

W uzasadnieniu kasacji jej autor stwierdził m.in., że sąd „zaakceptował błędny wniosek o dobrowolne poddanie się karze, uchybiając art. 343 § 5 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., bowiem był on «... sprzeczny z zasadami wymiaru kary» (w trybie art. 335 k.p.k. – *dop. SN*)”. W ocenie Naczelnego Prokuratora Wojskowego Wojskowy Sąd Garnizonowy w W. nie powinien zatem kończyć na posiedzeniu postępowania przeciwko Rafałowi L., a jedynie „wydać postanowienie o skierowaniu sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych, tzn. na rozprawie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna.

Artykuł 335 § 1 k.p.k., w przeciwieństwie do art. 387 § 1 k.p.k., który również dotyczy instytucji „dobrowolnego poddania się karze”, nie jest całkowicie jasny, a jego stosowanie – czego przykładem może być niniejsza sprawa – bywa błędne. Powodem niejasności jest zapis ustawy dotyczący wniosku o skazanie. O ile bowiem w art. 387 § 1 k.p.k. mowa jest o wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie oskarżonemu określonej kary, o tyle w art. 335 § 1 k.p.k. mowa jest o wymierzeniu oskarżonemu kary z zastosowaniem nadzwyczajnego jej złagodzenia, orzeczeniu środków karnych wymienionych w art. 39 pkt 1–3, 5–8 k.k., odstąpieniu od wymierzenia kary lub warunkowym zawieszeniu wykonania kary.

Jak zatem należy interpretować w tym kontekście art. 335 § 1 k.p.k.? Czy treścią uzgodnień między oskarżonym a prokuratorem ma być kwestia dotycząca ogólnej formy złagodzenia odpowiedzialności karnej, przez zastosowanie jednej z instytucji, o której mowa w powołanym przepisie, czy też może (a nawet powinno) być to porozumienie konkretne. Ponadto jeżeli miałyby być to porozumienie konkretne, to czy byłaby nim każda kara uzgodniona pomiędzy oskarżycielem publicznym a oskarżonym (wszak „chcącemu nie dzieje się krzywda”), czy też kara oparta na którejś z reguł zawartych w art. 335 § 1 k.p.k.

Sąd w wyroku zaskarżonym kasacją, w ślad za dołączonym do aktu oskarżenia wnioskiem, stanął na stanowisku, że możliwą do uzgodnienia i zaakceptowania na posiedzeniu może być kara, na którą zgadzają się prokurator i oskarżony.

Pogląd ten jest błędny, ponieważ wniosek o skazanie bez rozprawy może być skuteczny wówczas, gdy będzie on nie tylko konkretny, a więc określi rodzaj kary i jej wysokość, albo rodzaj i wymiar środka karnego lub – w wypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary – długość okresu probacyjnego, ale również formę (sposób) jej złagodzenia przez pryzmat art. 335 § 1 k.p.k.

Ograniczenie omawianej ugody tylko do ogólnej formuły złagodzenia odpowiedzialności lub kary (środka karnego), na którą godzą się uprawnione strony, bez uwzględnienia reguł zawartych w powołanym przepisie, musi powodować niemożność zakończenia sprawy na posiedzeniu, chyba że sąd, włączając się aktywnie do negocjacji, zdoła doprowadzić do ugody odpowiadającej wnioskowi o skazanie w rozumieniu art. 335 § 1 k.p.k.

W niniejszej sprawie – na co zasadnie zwrócił uwagę autor kasacji – wniosek, który dołączono do aktu oskarżenia, a w efekcie, na skutek jego bezkrytycznego zaakceptowania, również zapadły wyrok, były wadliwe.

Wyrok sądu pierwszej instancji jest wadliwy dlatego, że w swoim

rozstrzygnięciu nie zawiera form złagodzenia kary, o których mowa w art. 335 § 1 k.p.k. Gdyby bowiem zastosowano którąś z tych reguł, to kara grzywny musiałaby być orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Zastosowanie innych form złagodzenia odpowiedzialności, przewidzianych w art. 335 § 1 k.p.k., musiałoby z kolei prowadzić do orzeczenia środka karnego lub odstąpienia od wymierzenia kary, nigdy zaś kary bezwzględnej (patrz również art. 60 § 7 k.k.).

Mając wskazane okoliczności na uwadze, należało uwzględnić kasację i zaskarżony nią wyrok uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi Garnizonowemu w W.

Sąd procedując ponownie może skazać oskarżonego bez rozprawy, gdy zdoła (z udziałem oskarżonego) doprowadzić do zmodyfikowania wniosku przez prokuratora w sposób zgodny z regułami wynikającymi z art. 335 § 1 k.p.k.

Jeżeli do takiej ugody nie dojdzie lub sąd uzgodnionego wniosku nie uwzględni, sprawa powinna zostać skierowana do rozpoznania na zasadach ogólnych (art. 343 § 5 k.p.k.).